

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету соціології та управління

 Т.Ф. Бірюкова

“ _____ ” 2019 р.

ФІЛОСОФСЬКА АНАЛІТИКА РЕЛІГІЙНОГО ПРОСТОРУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки _____ магістрів _____

спеціальності _____ 033 «Філософія» _____

освітньо-професійна програма _____ «Філософія» _____

Укладач: Капріцин І.І., д.філос.н., доцент, професор кафедри соціальної філософії та управління

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри соціальної філософії та управління

Протокол № 1 від “29”серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____
Т.І. Бутченко

Ухвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління

Протокол № 2 від “29”серпня 2019 р.

Голова науково-методичної ради факультету _____
О.С. Маліновська

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	за вибором	
		Цикл дисциплін за вибором ВНЗ	
Розділів – 2	Напрямок підготовки (Професійне спрямування): 033 Філософія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 120		4-й	
		Лекції	
		8 год.	
		Семінарські	
		8 год.	
		Самостійна робота	
		104 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 6,5	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Вид підсумкового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософська аналітика релігійного простору» є формування у бакалаврів навичок феноменологічного та семіолого-герменевтичного аналізу соціокультурних явищ, що мають місце у просторі поширення певної релігійної моделі сприйняття оточуючого простору, крізь розвиток у них уявлення про семіотичну природу релігійної свідомості.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Філософська аналітика релігійного простору» є:

- засвоєння студентами головних теоретичних положень феноменології, герменевтики та семіології та семантики культурного простору;
- формування навичок герменевтичного аналізу просторових «текстів»;
- формування уявлення про місце і роль «просторових «текстів» у формуванні суспільної та індивідуальної свідомості, гуманітарного знання та філософії в цілому.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні етапи розвитку філософської інтерпретації категорій «простру- часу»;
- головний категоріальний апарат феноменології, семіології та герменевтики;
- основні етапи розвитку культурної семіології;
- місце і роль «просторових «текстів» у формуванні суспільної та індивідуальної свідомості, гуманітарного знання та філософії в цілому в системі знання у ХХ ст. .

вміти:

- усвідомлено використовувати базові категорії феноменології, семіології та герменевтики;
- знаходити та систематизувати інформацію про вплив просторових «текстів» на формування суспільної та індивідуальної свідомості;
- здійснювати системний аналіз явищ релігійного буття на підґрунтях феноменології, семіології та герменевтики;

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Релігійний простір.

Тема 1. Простір та час в системі філософського знання. Релігійний простір.

Тема 2. Головні етапи формування феноменологічних ідей та витоки культурної семіології.

Розділ II. Аналіз релігійного простору

Тема 3. Системний соціально-філософський аналіз релігійного простору.

Тема 4. Системний аналіз впливу релігійного простору на формування суспільної та індивідуальної свідомості

Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі			усього	у тому числі				
		л	С.	сам. роб.		л	С.	сам. роб.		
				I.З.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ I. Релігійний простір.										
Тема 1. Простір та час в системі філософського знання. Релігійний простір.	26	2	2	22						
Тема 2. Головні етапи формування феноменологічних ідей та витoki культурної семіології.	26	2	2	22						
Разом за розділом 1	52	4	4	44						
Розділ II. Аналіз релігійного простору										
Тема 3. Системний соціально-філософський аналіз релігійного простору.	26	2	2	22						
Тема 4. Системний аналіз впливу релігійного простору на формування суспільної та індивідуальної свідомості	26	2	2	22						
Разом за розділом 2	52	4	4	44						
Усього годин	104	8	8	88						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Простір та час в системі філософського знання. Релігійний простір.	2	
2	Тема 2. Головні етапи формування феноменологічних ідей та витоки культурної семіології.	2	
3	Тема 3. Системний соціально-філософський аналіз релігійного простору.	2	
4	Тема 4. Системний аналіз впливу релігійного простору на формування суспільної та індивідуальної свідомості	2	
	Усього:	8	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Простір та час в системі філософського знання. Релігійний простір.	2	
2	Тема 2. Головні етапи формування феноменологічних ідей та витоки культурної семіології.	2	
3	Тема 3. Системний соціально-філософський аналіз релігійного простору.	2	
4	Тема 4. Системний аналіз впливу релігійного простору на формування суспільної та індивідуальної свідомості	2	
	Усього:	8	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Простір та час в системі філософського знання. Релігійний простір.	22	
2	Тема 2. Головні етапи формування феноменологічних ідей та витоки культурної семіології.	22	
3	Тема 3. Системний соціально-філософський аналіз релігійного простору.	22	
4	Тема 4. Системний аналіз впливу релігійного простору на формування суспільної та індивідуальної свідомості	22	
	Усього:	88	

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль

- На лекційних заняттях відбувається перевірка засвоєння теоретичного матеріалу шляхом **експрес-тестування**. За цей вид роботи студенти отримують **2 бали**. Кожне тестове завдання складається з 5 питань (5 x 2 бала = 10 бал.). Максимально за цей вид роботи протягом вивчення курсу студенти можуть отримати **20 балів** (10 бал. x 2 заняття = 20 балів).
- На кожному практичному занятті відбувається перевірка засвоєння теоретичного матеріалу шляхом **тестування**. За цей вид роботи студенти отримують **2 бали**. Студенти

мають обрати правильну відповідь із 5 запропонованих. Відповіді слід на 5 питання (5 x 2 бала = 10 бал.). Максимально за цей вид роботи протягом вивчення курсу студенти можуть отримати **20 балів** (10 балів x 2 занять = 20 балів).

- Під час кожного практичного заняття також проводиться **усне опитування** студентів: **доповіді та доповнень до доповіді**. Цей вид роботи дає можливість отримати від 1 до 10 балів за кожну пару. Максимально за 2 семінара студенти можуть набрати **20 балів** (10 балів x 2 семінара = 20 балів).

Таким чином, під час поточного контролю за всіма видами роботи студенти можуть всього набрати **60 балів**.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у вигляді контрольного проходження тесту в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle за вивченим матеріалом курсу та заліку, на якому студент повинен відповісти на 2 питання без підготовки за матеріалом курсу, одне із завдань має *практичний* характер, вирішення його дозволить продіагностувати сформовані у студентів вміння і навички з курсу. *Наприклад*: підсумкова рефлексія з курсу «Історико-філософська біографістика»; або — біографія фундатора запорізької філософської школи В.І. Воловика у дзеркалі сучасної соціальної філософії.

- Під час **контрольного проходження тесту** за вивченим матеріалом курсу в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle студент повинен дати правильну відповідь на 20 питань (час виконання – 30 хв, кількість спроб – 3). За цей вид роботи студент може отримати від 0 до 20 балів, 1 бал за кожну правильну відповідь.

1. **Залік та екзамен** (діагностика рівня засвоєння знань) проводиться у вигляді усного опитування за вивченим матеріалом курсу (2 питання). За цей вид роботи студент може отримати від 0 до 20 балів, 10 балів за кожну правильну відповідь.

Максимально студент може отримати під час контрольного тестування та заліку (діагностики рівня засвоєння теоретичних положень) – **40 балів**.

Отже, максимальна за весь курс студент може отримати **100 балів**.

№ п/п	Проведення заходів	Кількість заходів протягом вивчення дисципліни	За 1 захід	Максимальна кількість балів
Поточний контроль				
1.	Експрес-тестування під час лекційних занять	2	10	20
2.	Тестування під час семінарських занять	2	10	20
3.	Усні опитування під час семінарських занять	2	10	20
Разом:		6		60

Підсумковий контроль

4.	Контрольне проходження тесту в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ Moodle за вивченим матеріалом курсу.	1	0–20	
5.	Залік (діагностика рівня засвоєння знань) проводиться в вигляді усного опитування за вивченим матеріалом курсу (2 питання без підготовки).	1	0–20	
Разом:		2		40
Разом за курс:		8		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
		Залік
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85–89 (дуже добре)	
C	75–84 (добре)	
D	70–74 (задовільно)	
E	60–69 (достатньо)	
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1–34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

10. Рекомендована література**Основна:**

1. Воловик В. И. Философия религиозного сознания. Монография. – Запорожье: Просвіта, 2009. – 216с.
2. Гуссерль Э. Феноменология внутреннего сознания времени. Собр. соч. – Т. 1. – М.: Гнозис, 1994. – 162 с.
3. Дільтей В. Виникнення герменевтики. Додатки з рукописів // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки : [хрестоматія]. – К.: Ваклер, 1996. – С. 33–60.
4. Капріцин І.І. Філософська рефлексія розвитку релігійної культури: монографія / І. І. Капріцин. - Запоріжжя.: КСК-Альянс, 2016. – 380с.
5. Мечковская Н.Б. Семиотика. Язык. Природа. Культура. – М.: Академия, 2007.- 432 с.
6. Лебедев В.Ю. (сост.) Религия как знаковая система. Знак. Ритуал. Коммуникация. – Тверь: Изд-во ГЕРС, 2011. 154 с.

Додаткова

1. Вандельфелс Бернхард. Вступ до феноменології. – К. : Альтерпрес, 2002. – 176 с. – (Сучасна гуманітарна бібліотека).
2. Ингарден Р. Введение в феноменологию Эдмунда Гуссерля: Лекции 1967 г. в Осло. (пер. с норвеж. Денежкин А., Куренной В.) – М. : Дом интеллект. книги, 1999. – 224 с.
3. Исследования по феноменологии и философской герменевтике. – Мн. : ЕГУ, 2001. – 304 с.
4. Квіт С. М. Основи герменевтики: Навч. посіб. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2003.
5. Кебуладзе В. Феноменологія. Навчальний посібник. – ППС : 2002, 2005. – 118 с.
6. Кошарний С. О. Біляджерелфілософської герменевтики (В. Дільтей та Е. Гуссерль). – К. : Наука, 1992. – 124 с.
7. Кошарний С. Поль Рікер та герменевтична метаморфоза феноменології / Кошарний С. // Філософська і соціологічна думка, 1995. – № 7 – 8. – С. 156–179.
8. Кошарний С. О. Феноменологічна концепція філософії Е. Гуссерля: критичний аналіз. – К. : Український Центр духовної культури, 2005. – 372 с.
9. Ляпушкина Е. И. Введение в герменевтику: Учеб. пособие. – СПб.: Изд-во С. – Петерб. ун-та, 2002. – 96 с.
10. Микешина Л. А. Философия познания. Полемиические главы. – М.: Прогресс – Традиция, 2002. – 624 с.
11. Михайлов А. А. Современная философская герменевтика. Критический анализ. – Минск :
12. Моріс Мерло-Понті Видиме й невидиме з робочими нотатками / [пер. з фр. Є. Марківа; упоряд. К. Лефор]. – Київ: Вид. Дім. “Вид. дім “КМ Академія”, 2003 – 265 с.
13. Очерки феноменологической философии : Учеб. пособие / Под. ред. Я. А. Слина, Б. В. Маркова. – СПб. : Изд-во С. -Петербургского университета, 1997. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Лингвистика, семиотика, культура [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://mling.ru/>
2. Семиотика [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://filologia.su/semiotika/>
3. PSYLIB. Самопознание и саморазвитие. Психологическая библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.psylib.ukrweb.net/index.html>